

A VÁROS

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egy évre . . . 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyűlést követő napon.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Idé kilendők a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város polgármesterének jelentése az 1903-ik évről.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Amidőn a szokásnak, gyakorlatnak megfelelően s teljes készséggel polgármesteri évi jelentésemet az 1903. évről, hivataloskodásom első évéről az alábbiakban tisztelettel előterjeszem, legyen szabad ez alkalomból is mély hálámát kifejezni azon kitüntetésért és bizalomért, melylyel engemet e nemes és nagy város polgármesterévé megválasztani méltóztatott. Folyton érzem és érezni fogom, hogy e kitüntetés és bizalom rám azt a súlyos kötelezettséget róvja, hogy eme városnak, a város egész közönségének érdekeit fáradságot nem ismervé kitartóan, híven, lankadatlan szorgalommal szolgáljam, s erőim, tehetségem szerint a lehetőség határai között előmozdítsam.

Ez a célom akkor is, midőn nem vádaskodásból, hanem azért, hogy a jövőben ez a fonákság is orvosolva legyen, — azon kezdem jelentésemet, hogy én hivatalomat 1903 január 1-én ugyiszólván csak elfoglaltam, de azt nekem nem adta át senki. 1552-ben szabály alkottattott arról, hogy a hivatalból lelépett bíró — a mai polgármester — az új bírónak a város barátait, határjeleit is megmutatta, s ha ma azt tenni felesleges is, másfelől az sem lehet, hogy e hivatal átadva ne legyen. Annnyiban a jövőben mindenesetre történnie kell, hogy a város hivatalos pecsétjének átadása mellett alakszerűleg átadassék a hivatal és átadva legyenek, átadottaknak nyilvánítva a hivatalos helyiségek, jogok, a városi vállalatok és így egy átadási okmány, egy jegyzőkönyv készüljön, mely nagyjában feltüntesse azt, hogy mily állapotban jut át a város az új vezetés alá. Ezt nem nehéz megtenni akkor sem, ha az új polgármester talán az előd elhallozása folytán jut hivatalba, s akkor sem, ha az előd akarata ellen, kedvetlenül távozik a polgármesteri székéből. A tekintetben tehát a bizottsági közgyűlés figyelmét az újabb választás idejére felhívom.

Ezeknek előrebocsátása után városunk közigazgatási állapotának különböző ágairól és az 1903-ik évben a közigazgatás keretében felmerült nevezetesebb eseményekről a következőkben van szerencsém jelentésemet előterjeszteni:

Ügyfolyalom.

Az ügyosztály neve	Határ- lók 1902 év végén.	Befor- szott 1903 év- ben	Összesen	Kilinté- tett 1903 év- ben.	Határ- lók maradt 1903 év- végén.
Tanács	49	18,463	18,463	18,455	8
Elnökség	2	4617	4617	4617	—
Közigazgatási bizott.	25	700	725	721	4
Árvaszék	1	8602	8603	8603	—
Rendőrökapitányság	12	13,375	13,387	13,361	26
Községi bíróság	—	4728	4728	4728	—
Bűnügyi osztály	—	7355	7355	7340	15
Katonaugyosztály	—	7480	7470	7415	55
Adóügyszóly	—	16,594	16,594	16,220	374

Törvényhatóságunk bizottsági rendes közgyűlést 8 ízben tartott és pedig: január 29, 30; márczius 30, 31; ápril 23; június 16, 17; július 17; szeptember 29, 30; november 26. és december 17-ik napján; rendkívüli közgyűlést tartottunk 4, 16. és 22-én, végül november 13-ikán. Ezen tizenkét rendes és rendkívüli közgyűlésnek 368 tárgya volt és ezek közül a május hó 22-én tartott diszközgyűlés a II. Rákóczi Ferenc emlékének volt szentelve.

Tanácsülést 158 ízben tartottunk, míg az árszavék 160, a közigazgatási bizottság 12 ülést tartott. Számonkérő szék, szabályainknak megfelelőleg, két ízben tartott, melyeken az összes közigazgatási ügyek forgalma és elintézése átvizsgáltatt.

Rendészet.

Az 1903. év folyamán a rendőrség által letartóztatott 3036 egyén, kik közül lopás, sikkasztás, testi sértésért stb. 38 egyén adott át a kir. ügyésznek, a többi pedig rendőrlégi büntetetté meg.

A városból eltoloncoltatott 556 egyén. Kényszer utlevéllel kiutasított 514 egyén. Átutazó toloncz volt 222 egyén.

Ongyilkosság történt a város bel- és külterületén 24, baleset volt 63.

Tűz eset történt a városban 14, a külsősegen pedig 23. Az okozott kár értéke megközelítőleg 39,971 korona.

Vendéglős, szállodás, kávé, kémémerő az 1903-ik évben összeiratott 214. Rendőri felügyeleti díj kirovatott 5560 kor. A rendőrbeljelenti hivatal által az 1903. év folyamán 835 drb. szolgálati cseledekönyv, 307 drb. ideiglenes cseledek igazolvány és 324 drb. igazolási jegy adott ki. Ezen kívül beérkezett 144,278 drb. bejelentési lap, amely mind elintézést nyert.

Marha-, ló- és sertés-levél kiadott a vásár felügyelőség által 46,780 drb. a Mátai biztos által pedig 1784 drb. Az 1903. év folyamán bérkocsi, szekeres, taligás és kufársággal 844 egyén foglalkozott, kiktől összesen 6121 korona 40 fillér folyt be és lett a házipénztárba befizetve.

A múlt év folyamán a közbiztonság megfelelő volt, noha állandóan tapasztalhattuk, hogy a rendőrség csekély létszáma nem elegendi ki városunk igényeit.

Iparig.

A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság által az 1903. évben különböző iparágak folytatására igazolvány, illetve iparendély kiadott összesen 446 drb., vagyis 18 drbval több, mint az előző éven.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 4—10. §§-ai szerint ipardj czimen 10 koronájával 406 egyéntől, 4060 korona és 40 egyéntől 20 koronájával

800
vagyis együtt: 4860 korona
fiztetett be a házi pénztárba ipariszkolai alagra.

Ipariskolai tandijakból az 1903. év folyamán 1044 korona, — ipariskolai mulasztási pénzbüntetésekből pedig 339 korona szedettet és fizetettet be szintén a házipénztárba ipariskolai alapra.

Városunkban mintegy 21,000 korona törzsvagyonnal bíró 18 ipartársulat állott fenn, ezekből az ipariskolai alap javára 211 korona folyt be adomány címen a már többször említett pénztárba. — Itt megemlítem, hogy városunk területén, még 92 olyan egyelet áll fenn, melyek felsőbb helyen megerősített alapszabállyal bírnak.

Az év folyamán 528 drb munkakönyv és 5. drb ideiglenes igazolvány adatott ki.

A város területén levő 5 elismert jellegű betegsegélyző pénztár ellen panasz fel nem merült, a negyedévenként meg-ejtett vizsgálatok a pénztárak helyes kezelését bizonyították.

Honvédelmi ügy.

Az 1903. évben törvényen kívüli állapotok miatt sorozás nem tartatott.

A cs. és kir. közhadsereg főellenőrzési szemléje az 1903. évi október hó 12., 13., 14., 17., 19-én és az utószemle 1903. évi okt. hó 30. és 31-én a következő eredménnyel tartatott meg, u. m.:

A főellenőrzési szemlén megjelent helybeli illetőségű	315
A » » » » idegen »	609
Az utóellenőrzési szemlén megjelent helyb. illetőségű	19
Az » » » » idegen »	27
	összesen: 970

ember.

A magyar kir. honvédségnél főszemle október 24., 26., 27., 28-án, az utószemle november 13. és 14-én tartattak meg s megjelentek:

A főszemlén helybeli illetőségű	370
A » » » » idegen »	367
Az utószemlén helybeli illetőségű	39
Az » » » » idegen »	30
	összesen: 806 ember.

A népfelkelő időszaki jelentkezés 1903. évi október hó 7., 8., 9. és 10-én a következő eredménnyel tartatott meg: helybeli illetőségű ... .. 746 ember idegen » ... .. 793 »

összesen: 1539 ember.

A lakosságnál, illetve a város által e célra a helybeli szállodákban bérelt helyiségekben beszállásolva volt:

mint átkelő tábornok	13
» » törzstiszt	35
» » főtiszt	163
» » legénység	3373
» » ló	1024
előfogat adatott	110

A helyőrség létszáma volt:

1903. évi január	havában	2397	ember,	993	ló
» » február	»	2265	»	828	»
» » márczius	»	2520	»	781	»
» » április	»	2240	»	857	»
» » május	»	2271	»	839	»
» » junius	»	2313	»	922	»
» » július	»	2087	»	499	»
» » augusztus	»	1740	»	467	»
» » szeptember	»	7170	»	924	»
» » október	»	2842	»	950	»
» » november	»	3135	»	971	»
» » december	»	1736	»	986	»
	összesen:	27,815	»	10,067	»

Közegészségügy.

A közegészségügy állapota kedvezőbb volt, mint az ezt megelőző évben, mert kevesebb megbetegedés és kevesebb haláleset fordult elő.

Az év elején a vörheny, tavasszal pedig az influenza és kanyaró járványosan uralkodtak. — A vörheny és influenza más évekhez viszonyítva sokkal enyhébb jelleggel bírt, a kanyaró ugyan nagy kiterjedést vett, de enyhe lefolyású volt.

A hevenyfertőző betegségek közül roncsoló toroklobban és torokgyikban 113 megbetegedési és 27 haláleset, vörhenyben 233 megbetegedési és 30 haláleset, kanyaróban 589 megbetegedési és 14 haláleset, hökhurutban 23 megbetegedési és 3 haláleset, hasihagymázban 155 megbetegedési és 24 haláleset, vérhasban 9, járványos fültömírigy lobban 5, trachomában 21 megbetegedés jelentetett be.

Tájékorok közül a váltóláz a nyári hónapokban csak igen kevés számmal fordult elő.

A népesedési mozgalmakat az alább következő adatok tántetik fel:

Született a város bel- és külterületén élve:

Ev. ref.	975	fi	864	nő	—	1839
Róm. és gör. kath.	275	fi	254	nő	—	529
Ág. evang.	...	...	17	fi	—	17
Gör. keleti	...	...	2	fi	—	2
Izraelita	...	...	98	fi	97	nő — 195

összesen: 1367 fi 1222 nő — 2589, azaz 1000 lakos után (a város népességét 74,000 lélekre számitva) 2-8%.

Ezek közül törvénytelen volt 325 azaz az élve születettek 12%.

Halva született 123.

Meghalt a város bel- és külterületén:

Ev. ref.	...	...	682	fi	676	nő	—	1358
Róm. és gör. kath.	...	...	198	fi	157	nő	—	355
Ág. evang.	...	...	13	fi	9	nő	—	22
Görög kel.	...	...	—	fi	1	nő	—	1
Izraelita	...	...	73	fi	43	nő	—	116

összesen: 966 fi 886 nő — 1852, esett 1000 lakosra 25%.

A születési esetekből a haláleseteket levonván, kitűnik, hogy az 1903-ik évben 737 főnyi szaporulat volt, azaz 1000 lakos után 9%.

Védhímlőoltással hivatalosan foglalkozott a négy kerületi orvos és az ohati pusztai gazdasági telepek orvosa, kik által összesen 3296 egyén oltatott be és pedig első oltásra esett 2198, újra oltásra 1098 egyén.

Házasságra lépett:

Ev. ref.	...	...	305
Róm. és gör. kath.	...	...	52
Ágost. evang.	...	...	1
Izraelita	...	...	43
Vegey vallású	...	...	172

összesen: 573 pár.

Ez utóbbiak közül a születendő gyermekük vallására megegyeztek és pedig:

Evang. ref. valás szerinti nevelésre	53	pár.	
Róm. kath.	»	28	pár.
Gör. kath.	»	10	pár.

Városunkban a betegsegélyezés emberbaráti jótékony-ságát a múlt évben 10 egyesület gyakorolta.

A gyógyszerárak száma 9 volt, ezek közül 6 real- és 3 személyjogu.

Az egészségügyi személyzet állott 50 orvostudorból, 22 okleveles gyógyszerészből és 106 bábából. A gyógyszerészek közül 7 gyógyszerértulajdonos, 2 bérlő és 13 okleveles segéd.

A közegészségügy javításán csakis az általános csatornázás segítene; az erre irányuló előmunkálatok már folyamatban is vannak.

Az elmúlt év folyamán az országos tanítói árvaház mellett két pavilon épült betegek számára.

Közkórházunk beléletében az 1903. évben nagyobb rendkívüli események nem fordultak elő, a közkórház beteg-

forgalma az előző évhez képest nagy emelkedést mutat, amennyiben a 1902. évben 334 beteggel több lett felvéve, mint az előző 1902. évben. Az összes ápoltak létszáma 3748 volt, 99,039 ápolási nappal.

Kórházunk létszámának emelkedése elodázhatatlanná teszi a közkórház kibővítését, mert ez idő szerint annyira tul vannak zsufolva az egyes osztálykn betegekkel, hogy azokban többet elhelyezni nem lehet, s ezért sokszor olyan betegeket is el kell utasítani, akik feltétlenül kórházi ápolást igényelnének. Részletezve a beteg forgalmat a következő eredmény áll előttünk:

Az osztály neve	Maradt a mult 1902. évről		Felvétellett 1903-ban		1903. ápoltak osszege		Össze- sen	Elbocsátattak								Meghaltak		Kórházban maradt		Ápolási napok száma
	fi	nő	fi	nő	fi	nő		gyógyult		javult		gyógyu- latlan		Összesen	fi	nő	fi	nő		
								fi	nő	fi	nő	fi	nő						Összesen	
Szemészet . . .	12	9	91	97	103	106	209	60	64	37	34	2	2	199	—	—	4	6	6909	
Buja és bñr-osztály	33	17	486	430	519	447	966	357	344	99	49	21	6	876	—	1	42	47	28,261	
Elmekór	9	5	62	41	71	46	117	20	10	8	7	26	16	87	8	7	9	6	4765	
Sebészet	32	18	601	340	633	358	991	431	243	110	78	37	16	905	19	7	38	13	22,296	
Belgyógyászat	63	47	704	651	767	698	1465	314	290	218	184	68	82	1156	102	99	63	45	38,708	
Összesen	149	96	1944	1559	2093	1655	3748	1182	951	473	352	154	122	3233	129	114	156	116	99,039	

A betegforgalom legnagyobb volt január, február május és július hónapokban.

Az ápolat betegek közül helybéli volt 800, vidéki volt 2703. A legnagyobb betegforgalom a belgyógyászaton volt; a szemészet és elmekóros osztályok oly kicsinyek, hogy ott majdnem egész éven át csak a helybeliek ápolatnak, a vidékiek pedig helyszüke miatt elutasítottak.

A belgyógyászatn gyakoribb betegségek voltak: tüdővész, légzőszervek betegségei, az emésztőszervek és idegrendszer betegségei.

Heveny fertőző betegségek közül a hasihagymáz 61 esetben fordult elő, 9 esetben halálal végződött, vörheny, váltóláz, kanyaró, orbáncz, roncsoló toroklob, buggó torokvályulás. A betegek részben beoltattak, részben intubáltattak.

Acut mérgezés 39 esetben fordult elő, 13 esetben halálal végződött.

A bujakóros osztályon 876 beteget ápoltak.

A sebészeti osztályon görvélykóros mirigyek, álképletek, égett sebek és sérülések fordultak elő.

A szemészetn kötszárúhártya lob, látó ideg szivárványhártya, reczehártya, 47 trachoma és 10 takár eset volt.

Műtétek végeztek: sebészetn 650
 bujakóron 55
 szemészetn 30

Összesen: 735 esetben.

A belgyógyászatn is fordultak elő kisebb műtétek, u. m. tályognytás, hascsapolás, mehkaparás, bázrsingtágítás gyomor- és hólygomosás.

Közházi kizottsági tagok időnként az év folyamán meglátogatták a kórházat, megvizsgálták a raktárt, az élelmezést. Lelkiismeretes kezelést találtak mindenütt.

A kórház területének nagyobbitása czéljából -- a város által a régi lovarda területé átengedtetett, s így az esetleges építkezések annak idején eszközölhetők lesznek.

Kivonat a közkórház 1903. évi zárszámadásából:

Fedezet:

Bevételi rovat megnevezése	Pénzeszeg korona	állár
Ápolási költség mult évekről befolyt	46,602	46
Ápolási költség folyó évről befolyt	104,804	14
Vegyés bevételekből	291	92
Szállítási költségekből	73	14
Takarékpénztárból felvétellett	70,000	—
Tartalékalapból	3000	—
Mult évi pénztári maradvány	5789	71
Összesen	230,561	37
Levonva a kiadást:	227,136	28
Pénztári maradvány:	3425	09

Szükséglet:

Kiadási rovat megnevezése	Pénzeszeg korona	állár
Városi kölcsönre törlesztetett	4000	—
Tiszti fizetésekre kiadott	17,380	26
Bérekre	10,927	20
Cseléd ruházatra	132	—
Irodaszerek és nyomtatványok	1917	73
Élelmezés és kenyér	70,253	96
Gyógyszerekre	16,969	22
Kötszerekre	4638	90
Műszerekre	1702	97
Jégre	238	78

Kiadási rovat megnevezése	Pénzösszeg	
	korona	fillér
Petroléum és gyertyára	203	15
Tűzfára	2141	20
Közénre	10,001	88
Légszuszre	5734	57
Agy- és ruhaneműekre	10,071	40
Butordarabok beszerzése és javítására	943	10
Mosásra	937	66
Épület fenntartásra	5374	92
Épület biztosításra	59	08
Park fenntartásra	608	84
Gépezet, vízvezeték és csatorna javítására	3230	50
Posta portó	159	63
Temetési költségekre	2476	—
Homok és szemét	300	—
Szalmára	284	—
Aprólékokra	3029	34
Távbeszélőre	140	—
Szállítási költségekre	101	72
Tartalékalap gyarapítására betéttett	178	27
Tartalék pénzárba ideiglenesen betéttett	50,000	—
A köcsítésre engedélyezett összeg a vállalkozónak kifizetett	3000	—
Összesen:	227,136	28

Kelt Debreczen, 1904.

Dr. Horváth,
h. igazgató.

Wisky Sándor,
gondnok.

Kézipítkezés és közutak.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a 45 éves régi fa- és deszkarakotárak helyén 1902. évben megkezdett állandó jellegű teheráru raktár építését ez évben is folytatta.

Ugyancsak a m. kir. államvasutak igazgatósága a gépjavító műhelytelepi munkások részére, tíz különálló munkás lakóépületet építtetett. A város által lelencház céljaira átengedett pesti-utcai telepen az állam 1 emeletes fő- és 2 földszintes melléképületet építtetett.

A lencházépítéssel egyidejűleg a város a pesti-utczát 410 folyóméter 45/30 cm. belvílágú 16 beömlő és 9 lemező aknával felszerelt beton földalatti csatornával látta el.

A város a homokkerti kisedővíz telkén 4 különálló épületben 1 fő- és 1 leányiskolai tantermet s 1 fő- és 1 leánytanítói lakot építtetett.

Ugyancsak a város az onodói házutáni földeken lakó tanköteles gyermekek részére a Kádár-dűlőbeli csőszház mellett — az ottani közbirtokosság által — iskolaépítési célra átengedett földön tantermet és tanítói lakot építtetett.

A Kossuth-utczai elemi leányiskolánál szintén egy új tantermet épít, egy másik pedig kibővítve és feljebb emelve lett. A pacsirta-utczai iskolai tanítói lakok 2 tanteremmé alakítottát át és egy új tanítói lak lett felépítve.

A Mátá-pusztán a csendőrlaktanya udvarán egy jóvizű kút lett sok nehézséggel furva és felszerelve.

Ugyancsak a Mátá-pusztán a biztos lak előtt az 1902. évben furrott ártyúk kút ez évben beton medenczével s egyéb felszereléssel látottat el.

A város tulajdonát képező folyó kaszálóban, a szegényházban 1—1 istálló s a guthi telken kettős istálló lett építve.

Az ároktréti lakó- és istálló-épület új fedéllel ellátva teljesen kijavítottat.

A volt guthi iparvasut nagycseréi ágából kiágazólag, a Fancsika erdőre 4560 km. hosszú keskenyvágányu erdő-

gazdasági vasut lett építve s a vonal a szatmári vasut át-hidalására készült 34 folyóméter hosszú, 5 nyílású Hennebique rendszerű vasvázás beton vasuti hidnak, 1903 szeptember hó 21-én megtartott próbatelhelésével együtt meg-ejtett műtanrendőri bejárása után, a forgalomnak átadottat.

A sertesrákodik, vágánnyal együtt kiépült vágóhídi rendes vágányu vasutvonalknak a folyó évben tájévolzó lett felszerelése után október hó 1-én a debreczeni helyi-vasut részvénytársaság céljaira mint átszálló vonal átengedtetett, s a részvénytársaság az üzemet lóvasuti személy-forgalomra berendezte.

A város területén levő összes városi iskolai és lak-tanai épületek új tatarozása, az összes utczai, iskolai szivattyus kutak jókarban tartása és az összes földalatti csatornák javítása eszközölve lett.

A városi árkodik sűrítő medencze és zsili kibővítettet, a nyári sertes ákok kibetonírozottak és csatornával el-láttak.

Földalatti csatorna javítottat a városban 53 helyen, az utczai burkolatozás és vásártér rendezés alkalmával áthelyezettett 17 fiók csatorna és beömlő akna. Beton fiók csatorna és beömlő akna készült 25 helyen.

Fedett csatorna tisztítva lett: Péterfia-, Darabos-, Fü-vészker-, Mester-, Deák Ferencz- és Teleki-utczákon.

A külső vásártérnek Szczenyeni- és Arany János-utcza közt eső részén a két főburkolat közt levő vásári áruló helyek agyagos salakozással és hengerezéssel rendezve, a tér körül fásítva és védő czölöpökkel felkerítve a kocsiközlekedéstől elzárattat.

Magánosok építkezései a következők voltak:

a) Új építkezéssnél.

Egyemeletes lakóház építtetett 1. Földszintes munkás-lakás 18. Műhely épült 11. Múterem 1. Kerítkezés 67 esetben.

b) Átalakított 1 földszintes lakás emeletre, fedél átalakított 7 helyen.

Toldalék építkezés történt 23 földszintes lakásnál, 9 különálló istállónál, 27 konyha- és kamaránál.

Magánosok építkezése részletezve a következők:

a) Épült újonnan 8 bolt, 1 múterem, 11 műhely, 129 utczai szoba, 289 udvari szoba, 46 előszoba, 15 folyosó, 273 konyha, 10 cselédszoba, 175 kamra, 8 fűrdőszoba, 6 raktár, 2 magtár, 126 pince, 22 istálló, 18 külön kémény, 43 fászin, 3 kocsiszin, 2 gépszín, 5 kuglizó, 1 mészbódó, 1 pekóbódó, 7 veranda, 1 erkély, 2 füstölő kamra, 4 jégverem, 1 kerti pavillon, 5 fedett kapubejáró.

b) Átalakított 1 bolt, 10 kirakat, 13 boltjait, 13 utczai szoba, 35 udvari szoba, 11 előszoba, 34 konyha, 2 folyosó, 2 mosókonyha, 33 kamra, 1 füstölő kamra, 1 műhely, 2 gépszín, 1 malom épület, 9 pince, 10 kémény, 2 ürszék, 6 kocsiszin, 1 jégverem.

Kocza kőburkolat készült új helyen ösz-szesen . . . . . 1844-00 m² területen.

Kocza kőburkolat javítottat: részben új kövel . . . . . 2426-85 m²

Termés kőburkolat készült új helyen új és ócska kőből . . . . . 12,141-30 m²

Terméskő burkolat javítottat . . . . . 4212-30 m²

Tégla járda készült új vastéglából . . . . . 5363-05 m²

Tégla járda javítottat ócska téglából . . . . . 3659-24 m²

Ugyanaz új klinker téglából . . . . . 1259-26 m²

Ugyanaz ócska klinker téglából . . . . . 1269-28 m²

Éttégla burkolás készült . . . . . 1976-50 m²

Aszfalt berkócsi állás javítottatott Piacz-és Kossuth-utcán. Kavicsos ut kavicsoltatott s legőzhengereltetett péterfia-utcán és Simonyi-ut elején. Kavicsozás készült közönséges hengerezéssel Miklós- és Czegléd-utcán. A külterületi utak közül kavicsolva lett: az Ujvárosi-ut főága, a Vén- és Csige-kert közt fekvő ut, a hadházi, vámospérsi és ujvárosi utak.

A külsőségen új kőut készült 1043:90 folyó méter hosszban 4718^{3/100} m. felületen.

Élére rakott téglaburkolat készült a Sámsoni uti sorompó alatt 18 fm. hosszban, 114 □-méter területen.

Ezenkívül a vámospérsi ut 7—8 kilométer közt a fanciesai erdőgazdasági vasut építése miatt áthelyezett 116 folyóméter kavicsos ut.

A város belterületén levő utak tovább építése és fenntartásához felhasználottat:

10,017 1/2 drb kockakő,
1588 > ötszögű szegélykő,
18,602 1/2 > fejkő,
1519^{30/100} köbméter terméskő,
669 > kavics,
73 > kötő kavics.

Utcai járdák fenntartásához felhasználottat:

79,500 drb egyenes vastégla,
5000 > görbe > és
8,700 > klinkes téglá.

A külterületi törvényhatósági utakon felhasználottat:

559 köbméter kavics,
70 > kötő kavics és
753^{7/100} > terméskő.

Új beton átérés készült a külső utakon: a 76. számú bellegelői uton, tiszafüredi ut 13—15 klm. közt 30 drb 60 cm. belvilággal. Böszörményi ut 8—9 klm. közt 2 drb 45/30 belvilágu ovális. Szoboszlai és diószegi uton 1—1 drb.

Ezenkívül a fanciesai vasut régi vonala alatt volt rozzant fahidak helyén 1 drb vasbeton átérés készült.

Régi téglá átérés javítottatott 3 drb, fa átérés 18 drb.

A nyiregyház—csapi (hadházi) hadászati ut 1:700—11:267 kilom. közt, egymástól 100—100 méter távolban hektométer karók helyeztettek el. Az állami transversális uthoz 995 drb kerékvető lett kiadva.

Agyagoltatott a diószegi és sámsoni homokos ut előbbi 800, utóbbi 850 folyóméter hosszúságban.

Földmunkálatok lettek teljesítve az ujvárosi, böszörményi, tiszafüredi, acsádi és létai utakon.

Az alföldi 2-ik transversális közut debreczen—szoboszlai vonalán a múlt évben megkezdett kőútépítés a szoboszlai határszéljéig teljesen bevégezett.

A selyemnyésztés előmozdítása végett a sámsoni, hadházi, ujvárosi, szoboszlai, diószegi utak mentén, valamint a fehértemplomi ut sorompón belüli részén és az Attila-téren összesen 2531 drb eperfa lett kiültetve s a nyár folyamán kellőképen gondozva, ugy, hogy csaknem kivétel nélkül megfogamztak.

Törvényhatósági utadó az 1903. évre 75:325 kor. állapítottat meg.

Felemlitem, hogy az összes törvényhatósági közutak hosszúsága 727:603 km. s ebből ki van építve 32:232 klm.

Légszeszvilágítási vállalat.

A vállalat 1903. évi működése minden tekintetben igen élénk és eredményes volt, ugy, hogy hasonló nagyságú légszeszgyárak közül igen kevés mutathat fel hasonló eredményeket a fejlődés terén.

Az 1903. év folyamán a fejlődés fokozatosan nagyobb arányokat öltött és a gyártás műszaki oldala is nagy haladást mutatott, amit különösen a desztillációknak kitünő működése bizonyít. Ezek eredményezték azt, hogy a gáz előállítására 11 fillérre csökkent, és így az eddigi 13 filleres önköltségi árral szemben a házépítéstartnak 6000 koronával kevesebb kiadása lett. A légszesz állandóan jó minőségű volt.

Az 1903. évben a csőhálózat és utcai világítás nagy mértékben fejlesztetett, új fő óra és nyomás szabályozó felállítására új fővezeték lett kiépítve a gyárból. Utcai vezeték 6118 m. lett lerakva, s 63 új utcai lámpa felállítva, s ez által 16 olyan utca lett gázzal ellátva, ahol eddig semmiféle világítás nem volt. Épült továbbá egy munkás lakóház.

Az 1903. év folyamán összesen 52,738 korona lett ingatlanba fektetve, s több mint 10,000 koronával gyarapodott a raktári készlet.

A rohamosan emelkedő gázfogyasztás kielégíthetése végett IV. számú gázfejlesztő kemence is építettet.

Állandóan és sűrűn vizsgáltatott a légszesz minősége, a gyár állapota és a könyvek vezetése.

A városi három év eredményeinek összehasonlítása.

	Utca világítás	Városi épületek	Méter	Fűtés	Kulturális közintézmények	Stanház	Vasut	Dohány-Érár	Magánok világítás	Légszesz-Érár-fogyarítás	Vesztőház	Összesen	
1901	m ²	194220	57647	14462	6293	58037	36864	26391	37788	388212	20321	54000	894,255
	%	22.50	6.45	1.62	0.71	6.50	4.13	2.96	4.23	42.70	2.23	6—	100—
1902	m ²	192269	67502	16658	23479	63333	40202	48444	40598	428358	25100	57818	1,003,790
	%	19.23	6.75	1.66	2.32	6.30	4—	4.82	4.04	42.71	2.49	5.68	100—
1903	m ²	203658	63415	22679	34586	80644	37778	74203	44391	534204	34000	73772	1,203,330
	%	16.92	5.27	1.89	2.84	6.70	3.14	6.17	3.69	44.40	2.82	6.13	100—

Megjegyzendő, hogy a városi fogyasztásban motor és fűtési gáz is van, mely külön kitüntetve nincs, de 1903-ban 19,711, illetőleg 109 m³-re rogtott. Ezenkívül motor és fűtési gázt használt külön óra mellőzésével a vasut, a dohánygyár és sok magános kisebb főzőkőn és melegítőkőn; ezen fogyasztás 4—5000 m³-re becsülhető.

A légszszfogyasztás eloszlása 1903-ban.

	Uraza világítás	Városi épületek	Motor	Fűtés	Kulturális közintézkedések	Színház	Vasút	Doblay- gyár	Műgázok világítása	Légszsz- fogyasztás	Vegetáció	Összesen
Január	22405	9077	1861	5876	10151	5197	10337	5895	65424	4500	8378	149,100
Február	18460	6736	1861	4804	8508	5085	8200	4344	53217	3500	6785	121,500
Márczius	17104	5051	1576	2662	6754	5280	6299	3433	41987	3000	6004	99,150
Április	13490	4121	1865	2441	5122	4498	5626	3221	35869	2500	4527	83,280
Május	11126	3604	1358	1309	4781	2316	3520	2807	28201	2000	5088	66,110
Junius	8577	3117	1487	1177	2543	—	3038	2089	24198	1500	4614	53,340
Július	10464	3320	1834	1045	2120	—	3031	2113	21202	1500	5831	52,460
Augusztus	13634	3803	1505	7.4	2583	—	3636	2235	25337	2000	4653	60,110
Szeptember	16531	4510	1775	1182	4457	—	5423	2655	33945	2500	6052	79,030
Október	21117	4959	1866	2103	9658	4644	7105	4164	51229	3000	5505	115,450
November	23775	6914	2478	4594	11278	4847	8610	5395	71045	4000	7464	149,900
Deczember	26875	8204	3213	6669	11689	5911	9378	6040	82550	4500	8871	173,900
Köbméterben	203,658	63,415	22,679	34,586	80,644	37,778	74,203	44,391	534,204	34,000	73,772	1.203.330
Százalékban	16.92	5.27	1.89	2.84	6.70	3.14	6.17	3.69	44.40	2.82	6.13	100—

(Folyt. köv.)

A tüdőbetegék érdekében.

A statisztika szomorúan igazolja, hogy hazánkban szinnyagor népét mértekben pusztítja a tüdővész. Az Alföldön van a legtöbb tüdőbeteg, itt telnek meg a temető leginkább ezen pusztító betegség áldozataival.

A József főherczeg szanatóriumi egyesület nemskára szanatóriumot nyit meg az Alföldön, hogy menhelyet és gyógyulást nyújtson a tudomány hatalmával, az emberzetet segítségével annak, akik még megmenthetőek az életnek. Az alföldi szanatórium eszméje ma már közel áll a megvalósuláshoz és rövid idő múlva az Alföldön megnyitandó szanatórium a magyar társadalom nagylelkűségéből mentevára lesz azoknak, kik az ember részvétből emelendő eme hajlék nélkül éltük virágjában omlának össze.

A magyar népet menti meg, aki ehhez a nemes akcióhoz csak egy fillérel is hozzájárul.

A József főherczeg szanatóriumi egyesület gyönyörű kiállítás, gazdag tartalma naptárakat adott ki ezen nemes célra és ezeknek elárúsítására Sebestyén Róza urasszonyt kérte fel, ki az ügy iránt való végtelen szeretetéből ime járja be városunkat. A nemes szívű urasszony Kolozsvárt, Deesen és más helyeken ezreket gyűjtött már ezen emberbaráti célra, miért is felkértem városunk minden emberbarát alkotásért lelkesedni tudó közönségét, méltóztassanak ezt a páratlan buzgalmu urasszonyt támogatni és a naptár megvételével a szanatórium-alapot támogatni. Jól esik felmentenem, hogy eddig már majdnem 200 példányt vett meg lelkes közönségünk.

Mentsük a megmenthető, hisz ugyanis kevesen vagyunk! Már pedig sohasem volt nagyobb szükség a szintiszta magyarságra, mint most, midőn boru ül hazánk egén.

Debreczen 1906. február 8-án.

Koncz Ákos,

a József főherczeg szanatóriumi egyesület központi igazgatóságának tagja.

A multból.

Debreczen sz. kir. város kebelében létező Nemesek összeírása 1847 febr. 26-ikáról.

(Piacz-utca) Antalfi György, Antafi Mihályné, Antalfi János, Beck Pálné, Bárczai Zsuzsánna, Blasovici Kóczian József, id. Bagosi Gábor, ifj. Bagosi Gábor, Bagosi Péter, Bagosi János, Barcs Dánielné, Bográn György, Bográn Mihály, Barse Gedeonné, Boldog István, Boldog János, Boldog Péter, Budai Ferencz, Balásházi János, Beke Istvánné, Csóka Károly, Csontos Sámuel, Doboz Lajos, Deczki János, Etsödi Csapó Lajos, Fábán György, Falusi Károly, Györfi Mihály, Gőnyei Póts Károly, Gebei András, Gebei István, Gellér János, Kálmáncshelyi Gábor, Kapros István, Kiss István, Kaszás Mihály, Komáromi Pál, Kenesesi Mihály, Kis Lajos, Kenessei Antal, Kovács Imre, Kállai István, Kári Márton, Keresztesi István, Keresztesi Dávidné, Kecskés János, Liszkai Sámuel, László József, László Sándor, Lengyel Pál, Lengyel Imre, Lengyel László, öz. Lőrinczi Gáborné, Lakatos Márton, Mihályházi József, Marjalaki Mihály, Mészáros János, Molnár Sámuel, Molnár András, Mészáros Mihály, H.-mezői Nagy Ferencz, H.-mezői Nagy András, H.-mezői Nagy Sándor, H.-mezői Nagy Gábor, Meszes Dániel, Megyaszi József, Megyaszi Lajos, Megyaszi Sámuel, Nagy József, Cs. Nagy Ferencz, Nánási Gábor, Nánási Károly, Nánási Benjamin, Németi József, Oláh István, Pap László, Patai Mária, Pogány József, Porozslai Fridrik, Rádl József, Szoboszlai Pap István, Simon György, Simonffy Dániel, Szoboszlai Sztései Sándor, Szoboszlai Sztései József, Szegedi János, Szegedi György, Simon Mihály, Szűts Mihály irnok, Simon Györgyné, Szunyogh Lázárné, Szekeres Sándor, Szekeres András, Andaházi Szilágyi Mihály, Szikszay Miklós ügyvéd, Szanay Szabó Antal, Szikszai József, Szabó István, öz. Szathmári Dánielné, Szathmári Mihály,

Szekély Márton, Tolvay Mihály, Tóth Sámuel, Tamási György, Tamási Károly patikárus, Tamási Ádám, Tolvay János, Tolvay Ferenc, Tökés István, Ustó István, Rédey Ferencz, Rádli Katalin, Jóna János, Juhász Mihály, Zilahy József, Veszprémi László, Vadász János, Vásárhelyi Sámuel, Vágó János, Urinyi Pál, Sinai Tódor, Karap Sándor, Sinai Márton, Sinai Lajos, Sebők Márton.

(Varga-utcán.) Ambrus István, Ari Károly, Ori Mihály, Árvai Antal, Aranyi István, Barta Mihály, öreg Bignio János, ifjú Bignio János, Bignio Antal, Bíró József, Bujdosó Lajos, Bujdosó Sándorné, Bujdosó Gábor, ifj. Bujdosó Sándor, Beöthy György, Boda Sámuel, Buzás Antalné, Berke Péter. Barcsai Károly, Bihari János, Bihari István, Bujdosó Sámuel, Bájler István, Bodó László, Bóska István, Balási János, Csaló István, Csaló Gáborné, Csáthi Károly, Csáthi Lajos, Eder György, Erszényi Andrásné, Egri Kis József, Fekete János, Fazekas Dániel, Felhő Ignác, Földi János, Félégyházi János, Füz Lajos, Gyulai József, Halász Gábor, Halász Péter, Halász Ferencz, Jóna István, Kovács Mihály, Kajmárk Apostol Sámuelné, Kovács István, Kovács János, Koós Gábor, Kémeri Dániel, Kis József, I. Kovács Lajos, id. Telegdi Kovács László, ifj. Telegdi Kovács László, Kulcsár Miklós, Kemese Ferencz, Lovász Sándorné, Laki Lászlóné, Lengyel János, Márta József, Markos Györgyné, Detrich Miklós, Márta Mária Györfiné, Mészényi Teréz Ságlerné, Böszörményi János, Miklósi Ferencz, Nikházi Sámuel, Ormós József, Eötvös Sámuel, Pap Sándor, Petróczy Rozália, Pósalaki András, Pósa János, Pósalaki Sámuel, Rakovszki Dániel, Reviczky Menyhért, Szombati Dániel, Szöllösi János, Szántai János, Szöllösi Ferencz, Sécsaly Ferencz, Sinai Zsigmond, Szabó Márton, Szilágyi Lajos, Sági Sámuel, Szondi István, Szondi Ferencz, Szondi János, Szondi Mihály, Szondi Dániel, Szondi György, Svartz Sámuel, özv. Szuhányi Jánosné, özv. Sarkadi Sz. Józsefné, Tüdös József, Tikos István, Sebők József, Vas Benjámín, Vecsei József, Varga Mihály, Varga József, Verner Károly, Nagy István, Erdei Mihály, Erdei István, Csató József.

Hírek.

— **Polgármesteri jelentés 1903. és 1904.-ről.** Lapunk mai számában megkezdjük Debreczen sz. kir. város polgármesterének városunk közigazgatási életéből szerkesztett és a közgyűlésnek annak idején bemutatott jelentését 1903. és 1904. évről. Olvasóink a mindent megvilágító jelentésből látni fogják, hogy városunk vezetése a legjobb kezekben van, mert úgy szellemi, mint anyagi ereje folyton növekedik és alkotásaival méltán sorakozik a nagy városok sorába. Mivel pedig ezen két évről szóló jelentés — tekintettel a nagy kiadásra — nem fog külön füzetben megjelenni, lapunkat mindaddig, míg a két éves jelentést közöljük, törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk minden tagjának megküldjük.

— **Az öreg díjnok halála.** Kevesen vannak városunkban, akik nem ismerték az öreg Báthor Debreczeni Lajost, a város öreg kegdyjias volt díjnokát. Egyike volt azoknak, kik egy szép jövő reményével indulnak az életnek, aztán hamarosan letörnek a sors nehéz keze alatt. Az öreg ur elvégezte iskolát, teológiát hallgatott és papi pályára készült. Nem volt-e kedve a pályához, vagy nem tudott boldogulni, nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy ott hagyta a szent falakat és e naptól kezdve kezdődik életének tragédiája. Hosszu éveken volt napidijasa a vá-

rosnak, néhány év előtt elbocsátottat és kegdyjából éldegélt, sanyaru napokat látva. Soha sem volt sem izsakós, sem könnyelmű, csak szerencsétlen, melyhez az utóbbi időben egy kis elmeegyöngöség is járult. A város a szegényházba akarta elhelyezni, de erre nem volt rábírhható. Sokat olvasott és sokat tudó ember volt, ki jobb sorsot érdemelt volna. A tisztikar koszorút tett koporsójára a sokat fáradozott és most már megpihentnek és képviseltette magát temetésén. Béke poraira.

— **A muzeum ülése.** A városi muzeum bizottsága f. hó 10-én délután ülést tart *Oláh Károly* tanácsnok elnököletével, melyen igen fontos tárgyak kerülnek megbeszélésre.

— **Tanácsülések.** A városi tanács a héten tartott tanácsülésen több ügyet intézett el. Az ülésekben *Kovács József* polgármester elnökölt.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** A közigazgatási bizottság február 5-én tartotta meg havi üléseit, melyen az egyes előadók betérjesztették jelentésüket. A közigazgatási bizottságban igen értékes tárgy volt Márk Endre biz tag felelőzése a közigazgatási bizottság választott tagjaiból történt megalakítása. A közigazgatási bizottság a közigazgatási bíróságos benyújtandó felelőzést a megalakítás kérdésében elvetette, azon megokolással, hogy Márk Endre bizottsági tag nem illetékes a felelőzést beadására. Az ülésen *Kovács József* polgármester elnökölt.

— **A polgári-kör közgyűlése.** A debreczeni polgári-kör évi rendes közgyűlését 1906. évi február hó 18-án délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 7., I. emelet). Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése az 1905. évi számadásokról. 3. Ugyanazok javaslata az 1906. évi költségelőrinyatról. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Lettár-vizsgáló bizottság jelentése. 6. I. indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az elnökhöz beadandók. 7. Tisztújítás. Debreczen, 1906 február hó 5. *Vecsey Imre*, elnök. *Kerekyártó József*, főjegyző.

— **A belügyminiszter rendelete.** *Kristóffy József* belügyminiszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

»A vármege bizottsági közgyűlésében a magyar királyi miniszterelnök ur személye ellen, valamint belügyminiszterre történt kinevezetéseben megnyilatkozó fejedelmi elhatározásra nézve tett kijelentések annyira tulmentek az országos ügyekkel való foglalkozhatóság jogán és azon törvényes korlátot, mely az 1886. évi XXI. t.-czikk második szakaszában előre megszabva van, hogy a belügyi kormányzat elé indokoltan tolu az a kérdés, vajjon a vármegei törvényhatósági bizottság részéről ezen kijelentésekben nyilvánított elhatározás előre megfontolt bűnös cselekmény-e, vagy csak az önmegfeleltetésnek könnyelmű tulcsopongása, amely a törvényhatósági testület komolysága iránti hitet megrendíti ugyan, de a kormányhatósági felügyelet hatásköre szempontjából felülvizsgálati uton leendő intézkedésre nem méltó és bűnvádi uton megtorlandó cselekménynek képez.

Ami a főispánoknak a csendőrségi karhatalom kirendelésére jogosult hatóságok közé való felvétele tárgyában hozzájárulással 9732. eln. szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendeletet illeti, az törvényhatósági közgyűlési vita és határozat tárgyát nem képezheti, mert az 1886. évi XXI. t.-cz. 19-ik szakasza értelmében a törvényhatóság csak a hozzá végrehajtás végett kiadott kormányrendelettel szemben érvényesítheti, ugyanezen szakaszban bizto-

sított jogait, a szóban forgó rendelet azonban nem a törvényhatóságokhoz lett intézve s ennek végrehajtása a törvényhatóságok ügykörébe nem esik s így annak tárgyalására, afölött határozat hozatalára a törvényhatóság jogosítva nincs. Budapest, 1906 február hó 5-én. Kristóffy s. k.

— **Hirdetés.** Rácz Gábor erdőségi mezőőri jelvényét elvesztette. Aki megtalálja, szolgáltassa át a debreczeni m. kir. erdőfelügyelőség irodájába. Debreczen 1906. február 9. M. kir. erdőfelügyelőség.

— **A Dunántúli Közművelődési Egylet kérelme.** A D. K. E. elnöke. Abban a békés kulturális harcban, mely a magyar hazának magyarrá tétele érdekében a nagy közművelődési egyesületek megvívják, jelentékeny része van a Széll Kálmán, Pallavicini Ede örfőrs és Rákosi Jenő vezetése alatt működő Dunántúli Közművelődési Egyesületnek, mely az ország területének közel egy harmadában, a Dunántúli 11 vármegyében gyakorolja a kulturális jótékonyt. Most jelent meg dr. Fodor Oszkár fötitkár szerkesztésében e nagy kultureresület tizenöt éves fennállása alkalmából kiadott évi jelentése, amely bevezetőjében panaszos burokot penget. A hivatott társadalom nem keresi fel közreműködésével és félreléve az egyesületet, amint a maga elé tűzött nagy nemesi feladatok megkívánják s ez oka annak, hogy az ország ezen tekintélyes kultureresylete sem képes vagyonban meggyarapodva, a magyarság hatalmasan megnőtt várásával, pedig a D. K. E. mástelevédes fennállása alatt vezéreinek bölcsességével és öntudatos kulturpolitikájával iparkodott célját megvalósítani. Hogy a D. K. E. megoldhassa a mostani nehéz időben is maga elé tűzött feladatokat, a következő felhívással fordul az elnökség az ország hazafias társadalmához:

„A Dunántúli Közművelődési Egyesület” a nemzeti művelődésért harcol, kisdévidő intézeteket és nyári menedékházakat állít fel, nép- és vándorkönyvtárakat létesít, tanítókat és lelkeseket jutalmaz, kik a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szereztek s minden eszközzel közrehatni igyekeznek a művelődés terjesztésében s a nemzeti szellem ebrentartására a Dunántúli. — E nagy feladatokhoz kicsi még vagyoni erőnk, azért szükséges, hogy a hazafias magyar társadalom minden rétegére némes áldozatkészséggel támogassa egyesületünket. Ez bátorít fel minket, kik a D. K. E. ügyeit vezetjük, hogy az érdeklődőket arra kérjük, méltóztatassanak megemlékezni egyesületünkről, mely másfélvezer óta nehéz munkát végez s nemes célokat szolgál, de nagy céljához képest nagyon is csekély anyagi eszközök rendelkeznek. Nem kételkedünk abban, hogy a társadalom hazafias érzése meg fogja találni a módot, amelynél az egyesületet velünk szolgálatja. A D. K. E.-ben a tagok kötelezettségei a következők: *a)* az örökös tag 2000 korona alapítványt tesz, *b)* az alapító tag 200 korona alapítványt tesz s azt öt év alatt befizeti, *c)* a pártoló tag öt év alatt összesen 100 korona fizetésére kötelezi magát, *d)* a rendes tag legalább 10 egymástán követő évre 4 korona évi tagdíj fizetésére vállal kötelezettséget, *e)* gyámoltól tag, ki bármilyen adománynál járul az egyesület céljaihoz. A tagsági díjak a Magyar Leszámlító és Pénzváltóbankhoz (Budapest, Dorottya-utca 6. sz. a.) küldendő, de elfogad adományokat bármely lap szerkesztője is, a tagsági bejelentések pedig a D. K. E. titkári irodájához, (Budapest, Akácfa-utca 9.) intézendők”. Pallavicini Ede örfőrs elnök. Széll Kálmán díszelnök. Rákosi Jenő díszelnök. A D. K. E. vagyona 138,600 korona 24 fillért tesz ki, ez összegből a tárnoki (Fehér m.), városi (Veszprém m.), tarjáni (Komárom m.), vimpácsi (Sopron m.), szári (Fehér m.) és pénzesküt (Veszprém m.) kisdévidőváltó fenntartására a lefolyt évben 4628 kor. 70 fillér, a magyar nyelv tanításában kitűnt tanítók és papok segélyezésére 2000 koronát, új népkönyvtár létesítésére 4220 koronát s egyéb kulturális szükségleteire 3698 kor. 5 fillért fordított az egylet. Lebonyolásra ez évben az egyesület a számára engedélyezett tárgysorsajátékot is, mely 20,500 koronával gyarapította az egylet vagyonát. Hogy mennyiben sikerül Széll Kálmán, Pallavicini Ede örfőrs és Rákosi Jenőnek a D. K. E.

kiálvó és tiszteletre méltó vezéreinek nemes törekvések megvalósítása, ki tudná azt ma megmondani, de kétségtelenül nagy megnyugvással szolgálhat, hogy az ország egyik legnagyobb közművelődési egyesületének élén ők haladnak!

Szerkesztői üzenetek.

W. A., Szepesbéla. Elismerő soraidat nagyon köszönöm. Könnyű volt megírni azt a cikykelt, mert a megfogódott igazán megérdemelte a kegyeletes megemlékezést. Benne egyikét legjobbjainknak vesztettük és teteműt el!

Várdi. Intézkedünk a kiadóhivatalnál a kért ügyben. Azt hiszük, nem lesz ezental panasz. A cikykelt várom.

Somogyi János. A *derús-borus huncutságok* talán érdekesek lehetnek, de nem lapunkba valók.

Függelék Magyarország. A megbízásban szívesen eljárunk s a március 15-iki ünnepi szám terjesztése érdekében közreműködünk. A cikykélek elmentek.

Tisztviselek. Kérésére nem tudok felelni, mert a jövőbe nem látunk. Annnyit azonban már most is jelezhetünk, hogy nagyobb a láрма, mint valószínű. Ha azonban mégis mennünk kell, emégyünk. Majd csak megállunk valahogy.

Kiadó. Miskolc. Méltóztatassék lapunk kiadóhivatalához fordulni, mert mi lapunkkal nem foglalkozunk.

Kiváncsi. Nem hiszünk, hogy baja legyen az illetőnek. Okos, ügyes ember az és mivel az ő részén van az igazság, szerencsésen partra is fog uszni, amit mi is szívből kívánunk.

Politika és jölti bizottság. Nem közbűjük a beküldött cikykelt két okból. Először, mert a hangja tulerős, másodsor, mert lapunk kerüli minden politikai vitát.

Hirdetés.

Mór András 1888. évi március 9-én a mezőrendőrkapitány által az 1879. évi XXXI. törvény-cikk 38-ik §-a értelmében 9. jegyzőkönyvi szám alatt erdőorré lett felelketve. A jelentés szerint az erdőőri eskübizonyítványt elvesztett. Az 1882. évi 38,701. sz. földmivélségi miniszteri rendelet értelmében az eskübizonyítvány elvesztése a város hivatalos lapjában közzhírítetik azzal a felhívással, hogy ezen eskübizonyítvány feltalálóját át a Debreczen város közigazgatási tisztóságán 15 nap alatt szolgáltatassa be. Debreczen, 1906 február 6. M. kir. erdőfelügyelőség.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközi FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, szes-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelenyűket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.

TELEFON 308. **MELOCCO PÉTER** TELEFON 308.

GYÖR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdumegye részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványozlaklap.
Műkő- és Czementárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott *kar-mantus* és *csömöszölt* Czementcsövek, Csatornázás.
Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a JOHN-féle kéménytoldó,
mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.